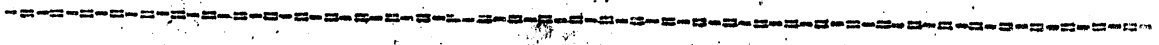

14

ב"ה

ג ל י ו נ ו ת ל ע י ו ן כ פ ר ש ת ה ש ב ר ע
ע ר ו כ י ם ב י ד י ג ח מ ה ל י ב ו ב י ן
ש נ ה א ר ב ע ע ש ר ה

מ"א

מ ק ן (ת ש ט"ו)

א. א. ויהי מקץ שנתיים ימים.

בראשית רבה פ"ט (תהלים מ' ה'): "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו" - זה יוסף, (שם) "ולא פנה אל רהבים" - על ידי שאמר לשר המשקים (בראשית מ' י"ד) "זכרתי... והזכרתי", נתוספו לו שתי שנים (בבית הסהר) "ויהי מקץ שנתיים ימים".

רס"י מ' כ"ג ד"ה ויטכחהו: לאחר מכאן, מפני שחלה בו יוסף לזכרו, הווקף להיות אסור שתי שנים, שנאמר (תהלים מ' ה') "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים" - ולא בטח במצרים הקרויים "רהב".

(וע' תרגום יונתן)

1x הסבר האם מתנגדים דברי המדרש הזה להסקפת בעל עקדת יצחק לפרטת ויטלה (ע' גליון ויטלה ט.ז.) ולמדרסי חז"ל המובאים שם כסמן לזכרו, או אין בין דברי בראשית רבה כאן לבין הדברים ההם טום. נגוד?

2xx. הסבר בדברי בראשית רבה דלעיל את המלים "זה יוסף" - שמחקטיה בהם כל המפרטים

ג. חלום פרעה

הטוה:

ספור הכותב (א' - ו')	ספור פרעה (י"ז - כ"ד)
א. והנה עומד על היאור	י"ז... הנני עומד על טפת היאור
ב. והנה מן היאור עולות טבע פרות יפות מראה ובריאות בטר	י"ח. והנה מן היאור עולות טבע פרות בריאות בטר ויפות תאר
ג. והנה טבע פרות אחרות עולות מן היאור	וטרעינה באחו.
ד. והנה טבע פרות אחרות עולות מן היאור	י"ט והנה טבע פרות אחרות עולות אחריהן
ה. רעות מראה ודקות בטר	" דלות ורעות תאור מאד ודקות בטר
ו. ותעמודנה אצל הפרות על טפת היאור	" - - - - -
ז. ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקות הבטר	" לא ראיתי כהנה בכל ארץ מצרים לרע.
ח. את טבע הפרות יפות המראה והבריאות	כ. ותאכלנה הפרות הרקות וטרעות.
ט. - - - - -	אח טבע הפרות הראטונות הבריאות
י. - - - - -	כ"א. ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה
	כ"ב. - - - - -

בזכרו לחכמיו ולחרטומיו: (ח): ויספר להם את חלומו ואין פותר אותם לפרעה). ונראה לי, כי בא זה הספור להודיענו גדל השגחתו יחי' על יראיו, כי אף משנה פרעה כמה דברים בספור פרטי חלומו, אטר מטמעותם אין להם שייכות אל הפתרון, בכל זאת מה' יחי' היתה נסבה להודיע ליוסף ענין הפתרון כפי מה שראה פרעה לאמת, אף שאינו מוסכם עם ספורו את חלומו.

1. הסבר לפי זה את סבת אחדים מן השנויים - ביחוד את ההשטות (פ' י"ט) ואת ההוספות (סוף פ' י"ט ופ' כ"א) - שהכניס פרעה בספרו את חלומו.

(הטוה לדרך זו של שנויים ב"ספור" כנגד "המעשה" גם גליון מקץ תש"ט

גליון ויחי' תש"א

"... מנחם תש"א

וביחוד: גליון הישרה תש"ב

"... וישב תש"ז

2. הטוה את דברי הפרשנים הבאים:

אברבנאל: והנה ספר פרעה את חלומו ליוסף ושנה דברים... וקצר הכתוב במקום אחד והאריך במקום אחר כפי צרך הענין.

ר' ש.ר. הירש: מענין הוא להשוות את ספור החלום מפי פרעה לספור התורה על תהליך החלום כפי שהיה באמת. למעלה שמענו את החלום בהאור אוביקטיבי, כאן רואים אנו אותו, כיצד משתקף הוא בנשמת פרעה... הקבה"ו המראה דבר בחלום, לטונו - גם אם היא במראה ובתמונה - לעולם לשון ברורה היא.

פרעה מטשטש דברים חשובים...

העמק דבר ד"ה בחלומי הנני עומד: לא היה הכתוב צריך לשנות ספור החלום אלא לומר: ויספר פרעה ליוסף את חלומו. אלא משום, שיש בהם דברים שנתחדשו, דיוקים שלא נחבארו בראשונה, ועל כל דיוק יש פתרון בפני עצמו - כאשר יבואר.

(א) הסבר מה הן שתי השיטות בפרוש חזרות כאלה ומהי מעלתה של כל שיטה?

(ב) המסכים אתה עם הכלל "כי הכתוב שומר הטעמים - לא המלות"?

3. התוכל למצוא טבה אחרת מזו שמצא בעל ה'כתב והקבלה'. למה האריכה התורה בספור פרטי חלום פרעה בדברי פרעה (אל יוסף י"ז - כ"א) ולא קצרה כמו בדבר פרעה אל החרטומים (פ' ח')?

וע' גם בראשית כ"ד ל"ד - מ"ח לעומת " ס"ו

השאלות המסומנות x קשות והמסומנות xx קשות ביותר, יפתור כל אחד לפי דרגתו. שאלות וגם חשובות נא לשלוח לנחמה ליבוביץ, קריית משה, ירושלים.